

NADER ONDERZOEK ECOLOGIE

STATENDAMWEG 100

TE OOSTERHOUT

Ecologie

Rapportage nader onderzoek ecologie

Statendamweg 100 te Oosterhout

Opdrachtgever	Gemeente Oosterhout Postbus 10150 4900 GB Oosterhout
Rapportnummer	12664.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	8 september 2020
Vestiging	Zuid-Holland Max Euwelaan 21-29 3062 MA Rotterdam 088 - 5001600 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	Y. van der Meer, BSc 06-89971644 y.vandermeer@econsultancy.nl
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	A.M. Vergeer, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	3
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	4
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	5
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	7

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Gemeente Oosterhout opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Statendamweg 100 te Oosterhout.

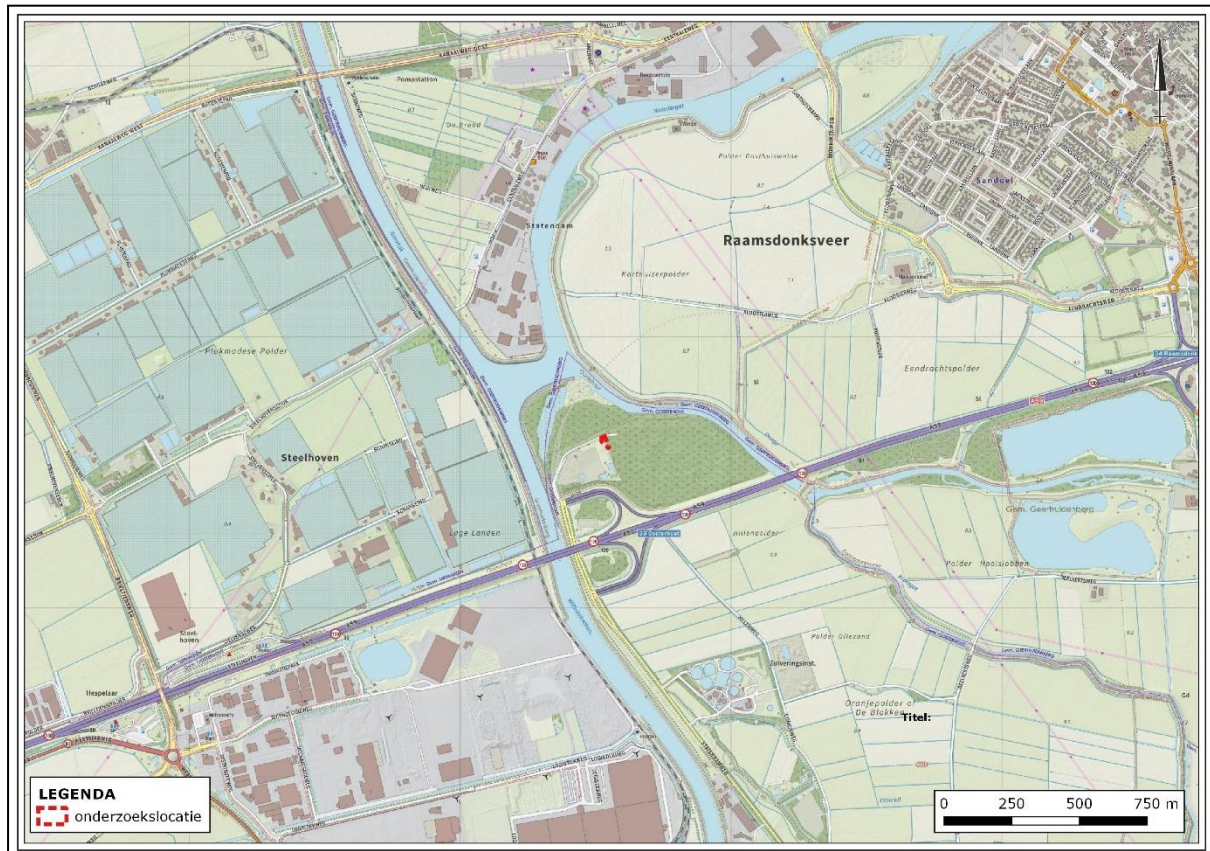
Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in mei 2020 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 12664.001, d.d. 14 mei 2020).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 600 \text{ m}^2$) ligt aan de Statendamweg 100, circa 4 kilometer ten noorden van de kern van Oosterhout. In figuur 1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een gedeelte van het Natuurnetwerk Brabant dat bestaat uit vochtig bos met productie en het grenst aan een composteringsinrichting. Ten noorden van de onderzoekslocatie ligt het bedrijventerrein Statendam, ten westen het Wilhelminakanaal, ten oosten de Donge en ten zuiden de A59 bij de afslag Oosterhout.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens de huidige composteringsinrichting uit te breiden. Dit houdt in dat (braam)struweel verwijderd en de grond geëgaliseerd wordt.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er op sommige punten meer informatie is benodigd:

De **steenmarter** wordt vaak een cultuurvolger genoemd en is in de directe omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. De onderzoekslocatie vormt daarmee geschikt leefgebied voor de steenmarter. Steenmarters kunnen schuilplaatsen hebben in dichte struwelen. Een vaste rust- of voortplantingsplaats van de steenmarter op de onderzoekslocatie kan daarom niet worden uitgesloten.

De **bunzing** en **wezel** komen voor in verschillende landschapstypen, maar bij voorkeur in kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden. Dit kunnen bijvoorbeeld oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn. Daarnaast komen ze ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten, zolang er voldoende dekking aanwezig is. Het voedsel van de bunzing bestaat uit allerlei dierlijk voedsel waarvan konijnen, (woel)ratten en amfibieën de belangrijkste voedselbron vormen. Het dieet van de wezel bestaat vooral uit muizen. In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van bunzing en wezel bekend. Het terrein op de onderzoekslocatie biedt door het natuurlijke en afwisselende karakter van open land, bosrand en houstapels een geschikt habitat voor (prooidieren van) de bunzing en wezel.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Voor het onderzoek naar de steenmarter, bunzing en wezel zijn van 25 juni tot en met 7 augustus 2 cameravallen geplaatst op geschikte plaatsen op de onderzoekslocatie. De camera's zijn elke twee weken uitgelezen en de batterijen vervangen. Het type camera dat gebruikt is betreft de Bushnell Trophycam Agressor. De camera's zijn opgesteld conform de methode zoals beschreven in de Handleiding NEM Meetnet BuBo (La Haye et al., 2017) en Handreiking kleine marters (Bouwens, 2017).

5 ONDERZOEKSRÉSULTATEN

De steenmarter, bunzing en wezel zijn tijdens het onderzoek met wildcamera's niet waargenomen ondanks het geschikte habitat op de onderzoekslocatie. Wel zijn de volgende soorten meerdere malen waargenomen in het gebied: ree, vos, konijn, rat, bosmuis, rosse woelmuis, huisspitsmuis, koolmees en lijster. In figuur 2 tot en met 7 zijn enkele camerawaarnemingen weergegeven. Er zijn tijdens de veldbezoeken tevens geen vaste rust- of verblijfplaatsen of sporen zoals prooiresten of ontlasting van kleine marterachtigen aangetroffen. Overtreding als gevolg van de werkzaamheden op vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter bunzing of wezel kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Figuur 2. Ree

Figuur 3. Vos

Figuur 4. Rat

Figuur 5. Bosmuis

Figuur 6. Huisspitsmuis

Figuur 7. Koolmees

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

Uit het verrichte onderzoek naar de kleine marterachtigen is gebleken dat er geen beschermde functies voor deze soorten op de onderzoekslocatie aanwezig zijn. Gezien het ontbreken ervan kan gesteld worden dat er geen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn voor de voorgenomen plannen. Als gevolg van de werkzaamheden is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming, mits rekening gehouden wordt met foerageergebied van vleermuizen, nesten van algemene broedvogels en de algemene zorgplicht voor amfibieën en zoogdieren. Deze maatregelen zijn verwoord in de rapportage quickscan Wet natuurbescherming (12664.001, d.d. 14 mei 2020).

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Oosterhout een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Statendamweg 100 te Oosterhout.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging. De initiatiefnemer is voornemens de huidige composteringsinrichting uit te breiden. Dit houdt in dat (braam)struweel verwijderd en de grond geëgaliseerd wordt.

Functie onderzoekslocatie voor kleine marterachtigen

Door middel van cameravalonderzoek is onderzocht of de onderzoekslocatie een functie heeft voor kleine marterachtigen. Er zijn geen kleine marterachtigen of sporen ervan waargenomen tijdens het onderzoek. Het ontbreken van waarnemingen van kleine marterachtigen sluit een belangrijke functie voor kleine marterachtigen met voldoende zekerheid uit.

Conclusie

Vervolgstappen ten aanzien van streng beschermde soorten zijn niet aan de orde voor de voorgenomen ontwikkelingen op de onderzoekslocatie.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of voortplantingsplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

